

SESIUNEA ȘTIINȚIFICĂ „NOI DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DIN PERIOADA FORMĂRII POPORULUI ROMÂN” IAȘI, 1969

Între 27—29 decembrie 1969 a avut loc la Iași Sesiunea științifică cu tema : „Noi descoperiri arheologice din perioada formării poporului român”, organizată de către Secția de istorie veche și arheologie a Institutului de istorie și arheologie „A. D. Xenopol”-Iași al Academiei de Științe Sociale și Politice.

La această importantă manifestare științifică au participat ca invitați 36 de specialiști de la Institutul de arheologie din București, Institutul de istorie și arheologie din Cluj, Centrul de științe sociale din Sibiu al Academiei de Științe Sociale și Politice, C.S.C.A., Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România, Muzeul orașului București, precum și de la muzeele de istorie din Arad, Sf. Gheorghe, Constanța, Ploiești, Suceava, Bacău, Botoșani, Galați, Roman, Piatra-Neamț, Tg. Neamț, ca și de la Institutele pedagogice din Oradea și Bacău.

La ședințele de comunicări și dezbateri au participat, pe lângă invitații din alte localități, cercetători științifici, cadre didactice și muzeografi din orașul Iași.

În cuvântul de deschidere, prof. dr. doc. M. Petrescu-Dîmbovița, directorul Institutului de istorie și arheologie „A. D. Xenopol” din Iași, a subliniat importanța descoperirilor arheologice din ultimii ani pentru clarificarea unor aspecte privind perioada formării poporului român, scoțind totodată în evidență necesitatea organizării unei astfel de manifestări științifice la Iași, în care să se facă cunoscute și să se dezbată rezultatele obținute în acest domeniu.

În cadrul sesiunii au fost prezentate trei referate generale și anume : „Continuitatea populației autohtone” (prof. dr. doc. I. Nestor, membru corespondent al Academiei), „Romanizare-românizare” (conf. univ. N. Gostar) și „Neamurile în migrație din regiunile răsăritene ale României” (cercet. șt. D. Gh. Teodor), precum și 18 comunicări tratând descoperiri din secolele III—X e.n., din Moldova, Transilvania, Muntenia și Crișana.

În legătură cu populația autohtonă, s-a scos în evidență de către prof. I. Nestor necesitatea lărgirii ariei geografice pentru problema continuității dacice la tot spațiul locuit de daci, subliniindu-se că R. Roesler a contestat continuitatea dacică și daco-romanică pentru *tot spațiul țării noastre* și că deci problema nu trebuie limitată doar la teritoriul provinciei Dacia.

Relativ la această problemă au fost prezentate următoarele comunicări :
Descoperiri dacice din sud-vestul Moldovei (V. Căpitanu, Bacău și V. Ursachi, Roman);

Sînt carpicii daci? (Gh. Bichir, Bucureşti); *Descoperiri de tip Sîntana de Mureş-Cerneahov la Zorleni-Bîrlad* (V. Palade, Bîrlad); *Cultura Bratei şi raportul ei cu cultura Dridu* (dr. Eug. Zaharia, Bucureşti); *Noi descoperiri arheologice din secolele VI—VIII din SE Transilvaniei* (dr. Z. Székely, Sf. Gheorghe); *Noi descoperiri arheologice din secolele VI—X din sudul Moldovei* (G. Coman, Murgeni); *Necropola din secolul al VIII-lea de la Frăţeşti-Giurgiu* (S. Dolinescu-Ferke, Bucureşti); *Date preliminare despre cimitirul prefeudal de la Guşteriţa-Sibiu* (Th. Nagler, Sibiu).

În ceea ce priveşte problema romanizării, din referatul general prezentat de conf. univ. N. Gostar, precum şi din discuţiile care au urmat, s-au detaşat două poziţii.

Astfel, din referatul general s-a reflectat teza clasică, potrivit căreia procesul romanizării trebuie restrîns doar pe teritoriul provinciei Dacia. Susţinătorii acestei teze consideră că romanizarea presupune ocupaţie romană şi mutaţii de ordin etnico-lingvistic. S-a arătat chiar că vatra de colonizare romană este de fapt mai redusă decît s-a crezut, neputînd constitui un rezervor de romanizare pentru Crişana, Maramureş, Muntenia şi Moldova.

Faţă de teza clasică s-a exprimat o altă de către prof. I. Nestor, încercîndu-se a se lămuri că procesul de romanizare trebuie înţeles în mod complex şi în dezvoltare de-a lungul veacurilor şi întrucît multiplele legături economice şi culturale cu imperiul au fost deosebit de active, procesul romanizării trebuie privit ca un fenomen mai larg, care a cuprins întreg teritoriul ţării noastre.

În legătură cu problema romanizării s-au prezentat următoarele comunicări: *Aşezarea şi cimitirul daco-roman din sec. II—III e.n. de la Obreja, jud. Alba* (dr. D. Protase, Cluj); *Descoperiri daco-romane la Barboşi* (S. Sanie, Iaşi şi I. T. Dragomir, Galaţi); *Circulaţia monetară în secolele II—III e.n. între Carpaţi şi Siret* (V. Mihăilescu-Bîrliba, Piatra Neamţ); *Unele date referitoare la aşezările din sec. III—IV e.n. de la Străuleşti* (M. Constantiniu, Bucureşti); *Dacii şi sarmaţii din secolele II—III e.n. în vestul României* (Eg. Dörner, Arad); *Castrum, urbs, civitas (Cetăţi şi oraşe transilvănene din secolele IX—XIII)* (M. Rusu, Cluj).

O altă problemă importantă a fost aceea a neamurilor în migraţie, pentru care s-a prezentat un referat privind perioada secolelor VI—X din regiunile răsăritene ale României (D. Teodor), în care s-a insistat mai ales asupra cronologiei şi evoluţiei elementelor slave din Moldova şi SE Transilvaniei. Din referat şi discuţii, s-au scos în evidenţă legăturile triburilor slave cu populaţia autohtonă din secolele VI—X e.n. În afară de slavi, comunicările care au urmat au adus în discuţie noi date arheologice referitoare la neamurile germanice (goţi, gepizi, ostrogoţi), precum şi cu privire la protobulgari, avari şi pecenegi.

Relativ la neamurile în migraţie au fost prezentate comunicările: *Cimitirul din IV e.n. de la Leţcani-Iaşi* (C. Bloşiu, Iaşi); *Cu privire la istoria gepizilor şi ostrogoţilor timpurii din bazinul carpato-dunărean* (prof. dr. doc. K. Horedt, Cluj); *O grupă ceramică necunoscută în necropola de la Sultana* (dr. doc. B. Mitrea, Bucureşti); *Horodiştea de la Fundul-Herţei* (M. Petrescu-Dîmboviţa, D. Gh. Teodor şi V. Spinei, Iaşi).

Concluziile prilejuite de comunicările şi discuţiile din cadrul acestei sesiuni ştiinţifice au fost prezentate de către directorul Institutului de istorie şi arheologie din Iaşi, prof. dr. doc. M. Petrescu-Dîmboviţa, care a indicat în acelaşi timp şi direcţiile şi sarcinile cercetărilor viitoare în problema formării poporului român.

Astfel, s-a scos în evidenţă că este necesară continuarea cercetărilor intensive, pe micro-regiuni, în scopul obţinerii unui număr sporit de date pentru precizarea aspectelor mai puţin cunoscute din această perioadă istorică. În acest sens, se impune o mai strînsă colaborare cu alte discipline din domeniul ştiinţelor umanistice şi ale ştiinţelor naturii. Este de

asemenea necesară cercetarea privind continuitatea dacică pe întreg teritoriul țării noastre, încercându-se să se lămurească ce este caracteristic pentru secolul al II-lea e.n. și pentru secolul al III-lea e.n. Paralel cu aceste probleme, s-a accentuat faptul că în anii viitori va trebui să se studieze, în continuare, raporturile populației autohtone cu neamurile în migrație, încercându-se să se precizeze formele sub care s-au manifestat ele în teritoriile supuse vremelnic goșilor sau slavilor.

Aceeași importanță trebuie acordată cercetării așezărilor întărite prefeudale din Transilvania și Moldova, din secolele IX—XI, mai ales pentru completarea datelor existente cu privire la sistemul lor de construcție, precum și în legătură cu semnificația lor istorică din perioada trecerii la feudalism.

În încheiere, s-a sugerat că pentru realizarea acestor sarcini este necesară o cercetare științifică judicios orientată, planificată și coordonată, la care să-și aducă contribuția toți specialiștii din întreaga țară.

DAN GH. TEODOR